

AAN Ministerie van Onderwijs, Cultuur & Wetenschap

DATUM 15 september 2005

ONS KENMERK z2005-0682

CONTACTPERSOON

UW BRIEF VAN 6 juli 2005

UW KENMERK WJZ/2005/26873(2617)

ONDERWERP Advies aanvulling wetsvoorstel W2617

Bij brief van 6 juli 2005 legde u het College bescherming persoonsgegevens (CBP) ter advisering een aanvulling voor op een eerder voorgelegd wetsvoorstel, dat inmiddels op 11 mei 2005 bij de Raad van State aanhangig is gemaakt.

Het onderhavige voorstel behelst een uitbreiding van artikel 9^e Wet verzelfstandiging informatiseringsbank (Wvi) met de verstrekking aan burgemeester en wethouders van persoonsgegevens. Hierdoor ontstaat een nieuwe route van persoonsgegevensverkeer. Op die nieuwe route heeft uw plan voor een pilot IBG-route betrekking, waarover u het CBP onlangs om advies vroeg. Het CBP reageerde bij brief van 11 juli 2005 (kenmerk z2005-0502). Het CBP wees u in die brief op het ontbreken van een wettelijk vereiste grondslag voor het gebruik, dit is inclusief het verstrekken en ontvangen, van het soft-nummer en op het feit dat de noodzaak voor de gegevensverwerking niet uit de stukken bleek.

In de brief die u stuurde met betrekking tot de pilot IBG-route schreef u: *de huidige wet schrijft voor dat de gemeenten worden geïnformeerd door de scholen. In de praktijk blijkt die informatie vaak niet, onvolledig of te laat te worden verstrekt.*

U schrijft in uw brief van 6 juli jl.: *inmiddels is uit overleg met de Vereniging van Nederlandse gemeenten gebleken dat gemeenten in het kader van het bestrijden van voortijdig schoolverlaten behoefte hebben aan informatie over alle in- en uitschrijvingen van in de gemeente woonachtige leerlingen en deelnemers zonder startkwalificatie. Dat is mede van belang voor het begeleiden en terugdringen van het relatief verzuim en voor preventie van voortijdige uitval (voorkomen is beter dan genezen).*

Het CBP geeft u in overweging om deze wijziging vooralsnog niet in te voeren. Het ziet daarvoor deze vier redenen:

- 1) Wel invoeren heeft tot gevolg dat er in de praktijk twee gegevensstromen ontstaan, namelijk één op grond van de verplichting van scholen om gegevens aan de gemeente te verstrekken en één gebaseerd op het vernieuwde artikel 9e Wvi, wat niet in lijn is met de ontwikkelingen rond stroomlijning basisgegevens. Gelijktijdige aanpassing van de leerplichtwet en de RMC-wet lijkt geboden.
- 2) Er wordt geen wettelijke grondslag aangegeven voor dit sofi-nummer gebruik door de gemeenten.
- 3) Uit de stukken blijkt niet waarom scholen hun wettelijke plicht tot leveren niet nakomen. Een goede relatie tussen gemeente en scholen zal bijdragen aan een succesvolle aanpak van verzuim en vroegtijdig schoolverlaten. De scholen spelen geen rol in de beschrijving van de genoemde pilot en ook in dit wetsvoorstel worden zij niet genoemd. Dit werpt de vraag op of het wel effectiever zal werken als de gemeenten ook 'buitenom' de leerlinggegevens verkrijgen.
- 4) De ontwikkelingen rond het burgerservicenummer.

Er staat in de ontwerptekst weliswaar dat de IB-Groep desgevraagd of op verzoek kan verstrekken maar het lijkt de bedoeling te zijn dat dit de wijze wordt waarop de gemeente aan de gegevens komt die zij nodig heeft voor haar taak op het terrein van handhaven van de leerplicht en het aanpakken en terugdringen van vroegtijdig schoolverlaten. Dit leidt het CBP af uit de plannen voor de pilot IBG-route, uit de in de ontwerpotoelichting voorkomende opmerking *'Deze vorm van informatie-uitwisseling tussen de IB-Groep en gemeenten past bij de filosofie van het burgerservicenummer, waarbij overheidsinstellingen immers gegevens moeten uitwisselen om te voorkomen dat leerlingen dubbel bevraagd worden.'* alsmede uit de opmerking aan het slot van de ontwerpotoelichting: *'Op termijn is het denkbaar dat de plicht van scholen en instellingen om in- en uitschrijvingen van leerlingen en deelnemers te melden aan de woongemeente van betrokkene (...) kan vervallen.'*

Het CBP merkt op dat het burgerservicenummer een middel is (en geen filosofie) dat ten dienste staat van de stroomlijning van basisgegevens. De daarvoor benodigde wetgeving is nog in ontwikkeling. In zijn advies over het Wetsvoorstel algemene bepalingen burgerservicenummer van december 2004 heeft het CBP de minister van Koninkrijkszaken en Bestuurlijke Vernieuwing onder meer op het volgende gewezen:

'In het BSN-traject zijn afspraken gemaakt over een stelsel van vertrouwensfuncties, niet alleen als uitwerking van maar ook in aanvulling op bestaande waarborgen. Dit wettelijk te verankeren stelsel bestaat op nationaal niveau onder meer uit overkoepelend beleid en richtlijnen, een toetsingskader, een 'landkaart' voor transparantie en een ombudsfunctie, met vergelijkbare elementen op sectoraal en organisatieniveau.'

'Over het gebruik van het eenmaal uitgegeven nummer bevat het wetsvoorstel een nog onvoldoende uitgewerkt normenkader. Dit klemmt te meer omdat het in te voeren stelsel als gevolg van de gemaakte keuzes neerkomt op de invoering van een algemeen persoonsnummer. Hiermee wordt het vertrouwen in het stelsel en het succes daarvan voor het CBP, de gebruikers en de burgers niet gegeven. Een duidelijke invulling is noodzakelijk om de in de considerans genoemde doelstelling (i.c. de bescherming van de persoonlijke levenssfeer) handen en voeten te geven.'

DATUM 15 september 2005
ONS KENMERK z2005-0682

Mocht u het advies van het CBP om het wijzigingsvoorstel in te trekken, niet opvolgen, dan verwijst het CBP u naar de bijlage. Daarin heeft het kanttekeningen bij de ontwerp tekst geplaatst.

Het CBP hoopt u met deze brief en bijlage voldoende te hebben geïnformeerd. Het CBP is beschikbaar indien nadere toelichting gewenst is.

Hoogachtend,

drs. J.W. Broekema
Plaatsvervangend voorzitter

cc.

Mevr. H. Jansen, OCW afd. WJZ

De heer J. Buitelaar, functionaris voor de gegevensbescherming ministerie OCW,

De heer J. de Zeeuw, functionaris voor de gegevensbescherming ministerie LNV,

De heer A. Jean Pierre, functionaris voor de gegevensbescherming IB-Groep.

Bijlage bij brief z2005-0682 d.d. 15 september 2005

In aanvulling op de brief geeft het CBP in deze bijlage gedetailleerder opmerkingen.

Het onderhavige wetsvoorstel behelst een uitbreiding van artikel 9^e Wet verzelfstandiging informatiseringsbank (Wvi) met de verstrekking aan burgemeester en wethouders (B&W) van persoonsgegevens. Hierdoor ontstaat een nieuwe route van persoonsgegevensverkeer.

Op basis van het huidige artikel 9^e, tweede lid, Wvi kunnen burgemeester en wethouders persoonsgegevens uit het Basisregister onderwijs (BRON) ontvangen 'voor zover dat verplicht is op grond van [artikel 64 van de Wet werk en bijstand](#), [artikel 45 van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers](#) en [artikel 45 van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen](#).'

En op basis van artikel 9^e, vierde lid sub b j^o vijfde lid, Wvi kunnen gemeenten via het Centraal Bureau voor de Statistiek gegevens, niet-zijnde persoonsgegevens, ontvangen ten behoeve van de toekenning van betalingen aan opleidingscentra en ten behoeve van begrotings- en beleidsvoorbereiding op het gebied van het onderwijs.

Het nieuwe derde lid regelt dat maandelijks de persoonsgegevens van alle personen die werden in/uitgeschreven en die nog niet over een startkwalificatie beschikken aan B&W kunnen worden verstrekt. Het vierde lid regelt dat B&W desgevraagd die gegevens van een individu kunnen opvragen bij de IB-Groep. Daarbij gaat het om deze gegevens: naw, sofi-nummer, behaalde diploma's, laatste genoten onderwijs, laatste bezochte school en data in/uitschrijving bij die school.

De ontwerpwettekst geeft niet aan voor welk doel de persoonsgegevens verstrekt kunnen worden. Een in de wet verwoorde doelaanduiding is noodzakelijk als het, zoals hier, het gebruik van het sofi-nummer betreft. Daarnaast is het, gelet op het subsidiariteitsbeginsel, noodzakelijk dat bestudeerd wordt of het doel dat men met de gegevensverwerking beoogt mogelijk op een andere, minder ingrijpende manier bereikt kan worden. Is er zo'n manier, dan dient die gebruikt te worden. Verder dient rekening gehouden te worden met het proportionaliteitsbeginsel. Dit beginsel komt onder meer tot uiting in artikel 11, eerste lid, Wet bescherming persoonsgegevens (WBP): persoonsgegevens worden slechts verwerkt voor zover zij, gelet op de doeleinden waarvoor zij worden verzameld of vervolgens worden verwerkt, toereikend, ter zake dienend en niet bovenmatig zijn.

Uit de ontwerp-toelichting blijkt niet dat dergelijke overwegingen een rol hebben gespeeld.

Het CBP is beschikbaar indien nadere toelichting gewenst is.
